

na. Na podlagi teh določb bi se pokojnine in vdovnine morale izplačevati neprekinjeno.

Napeti bomo morali vse sile, da se bo zakon izvajal tudi v tem pogledu, na drugi strani pa bomo morali pričeti v listih in potom organizacije pobijati birokratizem, ki se je ugnedil v našo upravo in ki ovira hitro in dobro poslovanje.

Vzgoji dobrih administrativnih uradnikov specialno za prosvetno stroko smo posvečali sedaj vse premalo pozornosti; zavedati se bomo morali pričeti, da pisarne v prosvetni upravi niso nikakoli kotički za odpočitek, kamor naj se vtakne one, ki se ne ve kam ž njimi, ampak da spadajo tja najboljše administrativno vešče moči, ki kažejo dar in sposobnost ter zmisel za dobro administracijo.

V zadnjem času dobivamo pritožbe o počasnem reševanju zadev, ki se tičejo dohodnine. V tem je pač vsakdo najbolj občutljiv. Krivda bo v tem oziru najbrže na knjigovodstvu, pa ne na uradnikih, ki vestno in pridno rešujejo naše zadeve, temveč na organizaciji tega oddelka. Za reševanje zadev do 4000 učiteljev je določenih komaj sedem uradnikov, medtem ko ima do 1000 profesorjev in drugih uradnikov odmerjeno za reševanje njihovih zadev štirikratno število uradništva, če smo prav poučeni. Vsekakor se bodo merodajni krogi morali zavzeti za pravilno razmerje v tem pogledu, da se tudi administracija našega oddelka razbremeni in pospeši.

Znižana vožnja na železnicah.

Za znižano vožnjo na železnicah vsaj za prilike zborovanj in za prosvetne prireditve so stavila predloge mnoga okrajna učiteljska društva. Tudi v resolucijah na pokrajinskih skupščinah in glavnih skupščinah je bila vsebovana ta naša zahteva.

Sedaj je rešeno to vprašanje z novim pravilnikom. Neugodno je bilo rešeno to vprašanje edino za aktivne uradnike višjih grup, ker jim ni bila dovoljena uporaba III. razreda in za upokojece, ki jim je bila dovoljena znižana vožnja le trikrat v letu.

Pov. UJU je v obeh zadevah napravilo vloge na merodajna mesta.

Kakor so poročali listi, je prvi zahteve ugodeno, a odlok o tem še ni bil publiciran; drugi zahteve, glede upokojecev, pa ni bilo ugodeno. Na iniciativo Pov. UJU je izdala Učiteljska tiskarna posebne tiskovine, da se olajša poslovanje šolskim vodstvom in je tudi izposlovalo, da se lahko pošiljajo prošnje za legitimacije direktno na direkcijo državnih železnic in ne potom okrajnih šolskih svetov, kar je le otežkočilo administracijo.

Opozorjam tov. predsednike, da bo Učiteljska tiskarna izdala tudi legitimacije za dijake, na kar naj opozore šolske voditelje, da ne bo treba pisati šolskim voditeljem vsake legitimacije posebej.

Minister prosvete g. Pribežević o jugoslovenski šoli.

O priliki seje glavnega odbora UJU v Beogradu dne 29. pr. m. je sprejel g. minister Pribežević zastopnike vseh poverjeništev UJU v avdijenci in je pri tej priliki odgovarjal na predložene resolucije v daljšem govoru, ki ga zaradi njegovih programatičnih izvajanj obširneje navajamo:

Škoda je za celo državo, da unifikacija šolstva ni že izvršeno dejstvo. Vzrok temu so stalna politična vrenja v državi in vprašanje sposobnosti delavne skupščine, ki bi bila zmožna prevzeti vse posle v svoje roke v duhu našega narodnega edinstva. Moje globoko uverjenje je: da je unifikacija šolstva eno najvažnejših vprašanj za vsakega ministra, ki sedi na tem mestu. Upam, da bo zakon najdalje v mesecu maju pred narodno skupščino. Delati hočem, pa v kateremkoli svojstvu, da se zakon izvede. Z izvedbo zakona o narodnih šolah se bodo rešila tudi razna druga podrobna vprašanja, ki se tičejo učiteljstva, rešil se bo osnovni zakon, na katerem bo temeljila naša država. Na učiteljstvu je ležeče, da pazno prouči že izdelani projekt zakona, ki mora — po mojem mišljenju — dobiti gotove korekture, da te svoje poglede iznese, podrobno izdela in formulira; vse ono, kar pojde za tem, da pomore napredku šole, bom akceptiral.

Na vprašanje, ali bo verouk prešel v roke prosvetnega učiteljstva kot najbolj kompetentnega, je g. minister odgovoril: Vprašanje verskega pouka v osnovni šoli predstavlja za vse kraje izven Srbije težak problem. Zato se mora posvetiti temu vprašanju največja pažnja

Nastal pa je v izdaji legitimacij za uradnike zastoj, ker legitimacije niso še tiskane. Med tem časom bo izdajala direkcija dovoljenja za poedine vožnje.

Pregled pridobitev.

Ako pogledamo položaj od seje štrjega sosveta v Celju in do danes, se nam nudi sledeča slika o tem, kaj smo dosegli med tem časom:

Ugodno je bilo rešeno vprašanje draginjskih doklad z novo uredbo; da se doklade niso znižale;

prejemki med I. in II. kategorijo so se z draginjsko uredbo bolj izjednačili, da ni tako velike razlike;

ublažila se je s to uredbo razlika med prejemki častnikov in civilnim državnim uradništvom — vsaj delno;

učiteljice ženskih ročnih del in otroške vrtnarice, katerim je bila storjena s prejšnjo uredbo krivica v pogledu stanovanjskih draginjskih doklad, so se draginjske doklade zvišale tako, da je odpadla krivica;

ugodno je bilo potom rekurza rešeno vprašanje, da se tudi neprevedeni upokojeenci s polnimi službenimi leti, ki so bili upokojeni po 1. septembru 1923, morajo upokočiti po novem zakonu;

ugodno je bilo rešeno vprašanje, da se prevedenim upokojeencem z nepolnimi leti, ki so bili upokojeni po 1. septembru 1923, mora odmeriti penzija od zadnje plače po čin. zakonu in ne od stare plače;

ugodno je bilo rešeno vprašanje, da se 10% povišek po čl. 7. vsteje v pokojnino;

ugodno je bilo rešeno vprašanje brezplačnega zdravljenja državnih uradnikov v bolnicah pri nas;

ugodno je bilo rešeno vprašanje odmere povišic pri položajnih plačah od dneva zapalosti in ne od dneva odloka, kakor se je prvotno prakticiralo in za kar je bilo posebno učiteljstvo upravičeno, ker ima tudi pri položajnih plačah avtomatično napredovanje;

tudi do izdaja nove draginjske uredbe za upokojece smo prišli med tem časom, za kar smo se toliko časa borili;

ugodno se je tudi rešila zadeva prevoda upokojecev iz leta 1919, na dinarske plače po zakonu o narodnih šolah od 23. julija 1919 in se bliža svoji popolni likvidaciji;

ugodno se je rešilo vprašanje železniške znižane vožnje, za kar smo toliko časa dvigali ob vsaki priliki svoj glas.

Dobili smo med tem časom novo uredbo o draginjskih dokladah za aktivne državne uradnike, nov pravilnik za železniške olajšave in novo uredbo o draginjskih dokladah za upokojece.

Z ozirom na še neizpolnjene zahteve in vprašanja, ki so nastala med tem stavim sledečo resolucijo: (Ta je bila objavljena v zadnji številki.)

vseh državnih faktorjev, in kar se tiče mene, se bom boril za emancipacijo šole, kolikor je v moji moči.

Rešujoč vsa ta težka vprašanja moramo imeti vedno pred očmi državno celoto in narodno edinstvo. Vsi zakoni v državi morajo gravitirati eni točki: da dvignejo kult tega edinstva na najvišjo stopnjo in da na tem državnem temelju razvijajo narodno delamoznost. Zato mislim, da mora tudi naše Udruženje negovati ta visoki narodni smoter. Samo na tej bazi občega in državnega edinstva boste mogli odgovarjati interesom države, v meni pa boste našli osebo, ki vas bo pri tem podpirala.

Kar se tiče vprašanja razlike naših plač, je to vprašanje prenehalo biti pravno. To se danes tretira samo še kot vprašanje finančnega značaja in sem uverjen, da se mora — skoro — najti v to potrebni kredit in se to likvidira.

Nadalje g. minister posebno naglašuje idejo, da naj z osnovno šolo in njeno usodo razpolagajo v prvi vrsti učitelji kot najbolj pozvani v tem oziru. To tezo sem zastopal že davno, ker sem imel priliko uveriti se, da je tudi glede izvršitve dobra. Ali da se more to uspešno izvesti, naglašujem tudi to, da se mora splošni učiteljski izobrazbi posvetiti večja pažnja. Zaradi tega smo uvedli pedagoške šole. Nada, da nam bodo one ustvarile gotov kader ljudi, ki bodo intimno zvezani z narodno šolo, mislim, da nas ne bo varala, in da bodo oni, ki bodo odtod izšli, opravičevali naše nade.

Na popoldanskem banketu je gosp. minister imel nastopni govor:

Učiteljski poklic je zelo delikaten. Potom generacij ustvarja in modelira narodno dušo. Narodna šola je ogledalo narodne kulture in z ozirom na to moramo posebno povdariti to: da nikomur danes niso tako potrebni pravi in istiniti učitelji, apostoli narodnega bratstva, kakor so to potrebni naši državi. Kar nam je vojaštvo v vojni, to so nam učitelji v miru. Samo potom šole, potom vdanil in visoko čutečih narodnih učiteljev, more doseči narod svojo najvišjo stopinjo kulture in prosvete. Zato ni nikako čudo, da vsi zapadni narodi polagajo vse na to, da so široke narodne mase prosvetljene in da gredo vse skozi šolo. Vzemimo za primer samo Češko. Ta mali, a tako kulturno visoki in napredni narod, kjer nepismeni takorekoč sploh ne obstajajo, daje petnajstkrat več za narodno prosveto kakor mi, ki imamo nad 50% nepismenih. Samo pisarni in šolani narodi morejo biti važni činitelji pri stvarjanju dobrin in v narodni tekmi: čim bolj ne-

Splošne vesti.

— Glede razpisanih službenih mest se obračajo posamezniki na urednika in posamezne člane vodstva organizacije. Dotičnike opozarjamo, da se člani vodstva organizacije načeloma ne bodo vmešavali v kompetence. Držati se je treba sklepov, ki so bili napravljeni na seji širjega sosveta dne 5. t. m. Prizadeti naj se obračajo na predsednike okrajnih učiteljskih društev, če imajo posebne zadeve, ki naj bi se upoštevale izven načel, ki so bila postavljena za pravično oddajo služb na seji širjega sosveta. Predsedniki okrajnih učiteljskih društev bodo o tem informirali zastopnike, za katere smo naprosili naj bi se pritegnili k sestavi predlogov za oddajo služb. Opozorjati moramo pa že danes, da tudi ti zastopniki ne morejo nositi odgovornosti za predloge, ki se bodo napravili, ker niso sami odločilni pri imenovanjih. Popolnoma napačno je naziranje nekaterih, da je organizacija za to tu, da izvaja članom boljša službena mesta. Kdor vstopa samo radi tega v organizacijo, ta je na napačnem potu in napačno misli. Organizacija ima vse polno višjih ciljev in nalog, za katere se mora boriti in pri katerih ni prizadeta samo osebna korist posameznikov, ampak obča korist celokupnega stanu. O tem si moramo biti enkrat na jasnem. Če bi usmerjali organizacijo v prvo smer, bi s tem vzgajali najgrši egoizem, materializem in kruhoborstvo, ki bi razjedalo našo notranjost in bi nas odvajalo proč od vseh idealnih stremeljenj. Organizacija je za to tu, da se bori za obče koristi in ne za zasebne koristi, če niso pri tem prizadeti vrhovni principi, ki smo si jih postavili. V teh kritičnih časih je dolžnost vsakega posameznika, predvsem pa odborov okrajnih društev, da obvarujejo organizacijo zlih posledic, ki bi lahko nastale zaradi napačnega tolmačenja glede oddaje službenih mest. Enkrat moramo povedati javno, da je zelo krivično zvrčati vsako krivdo glede imenovanja na organizacijo, ki tudi ni zaradi imenovanja tu! Kot en mož pa moramo vstati proti temu, da so se pričeli v učiteljska imenovanja vtikati vsi mogoči poklicani in nepoklicani faktorji in osebe!

— V današnji številki smo morali radi tesnega obsega prostora izpustiti marsikateri dopis.

— Izplačilo povišic. Knjigovodstvo prosvetnega oddelka nam sporoča, da je nakazalo ta teden 150 povišic, ostale povišice se bodo pa nakazale v najkrajšem času. Zakasnitev je povzročila selitev knjigovodstvo prosvetnega oddelka iz vladne palače v Marjanišče, kjer ima sedaj svoje uradne prostore.

— Vozne olajšave. Ravnateljstvo drž. železnic v Ljubljani nam sporoča, da vlagajo prošnje za začasne polovične vozovnice, dokler ne dosepejo stalne železniške legitimacije, posamezne učne osebe. Ta postopek ni pravilen. Za take posamezne vožnje naj vlagajo za učne osebe v vsakem slučaju šolska vodstva, po možnosti za vse učne osebe, ki se hočejo v bližnjem času koristiti s to ugodnostjo. Šolsko vodstvo naj navede točno označbo službenega kraja in pošte in naj doda formalno opombo, da je prošnja za stalno legitimacijo že vložena.

— Članski izkazi za leto 1925. Določeni rok je potekel, a doslej nam je poslalo šele 5 društev svoje izkaze in to: celjsko, kamniško, mariborsko okoliško, ptujsko in šmarnsko-rogaško okrajno

pisarni je narod, tem slabša je tvorna moč in produkcija tega naroda.

Čemu se mora služiti narodna šola? Dosegi državnega in narodnega edinstva. Treba je izmodelirati narodno dušo, ki nas bo vse napajala z enim duhom, pa nas ne bo skrb za našo sijajno bodočnost. Ujedinjeni bomo sila prvega reda, činjenica, ki se bo moralo z njo v političnem življenju Evrope vedno računati. Teritorialno smo večji od Češke, številno bomo postali močnejši, pa kaj nam še treba? Ena misel in en ideal. Na tem velikem poslu edini so delavni učitelji. Zato bodite apostoli in tolmačite te visoke ideje, povsod, na vsakem mestu. Vedite, da razdeljeni in razcepljeni ne pomenimo ničesar. Zato bodite daleč od strankarskih strasti! V šoli in v vaši organizaciji čuvajte in vzdržujte ono kontinuiteto, ki vas vse spaja in približuje, brez ozira kateri politični stranki pripadate! Delajte, da vsi spoštujejo vašo besedo, brez ozira stranke! Gojite medsebojno bratstvo in slogu, ker ujedinjeni boste vedno silen in močen činitelj v državi!

društvo. Ako so storila navedena, med njimi na članstvu zelo številna društva, svojo dolžnost, store isto lahko tudi ostala društva. Torej požurite se! — UJU poverj. Ljubljana.

— Središče ob Dravi. V nedeljo 18. t. m. ob 11. uri dopoldne bo izročil g. sreski poglavar dr. Vončina red sv. Save V. razreda šolskemu ravnatelju tov. Antonu Kosiju. Zaslužnemu tovarišu čestitamo! — A. P.

— NABIRALCE NAROČNIKOV »ZVONČKA« vljudno in nujno prosimo, da javljajo število naročnikov vsak mesec zanesljivo in točno do 25. Če hočemo izdati list do 1. dne vsakega meseca, moramo vedeti zadnji čas do 25. v mesecu število naročnikov, ker sicer ne moremo določiti naklade. Ako natisnemo list v približni nakladi, se nam lahko zgodi, da nam lista zmanjka ali pa preveč ostane, kar lahko povzroči upravi velik nered ali pa ogromno škodo.

Prosimo torej, upoštevajte to našo upravičeno prošnjo.

— Kranjsko učiteljsko društvo. Vsem v okraj na novo došlim tovarišem (icam) so se razposlala vabila k pristopu v naše okrajno učiteljsko društvo. Eventualne pristopne izjave pošljite tajniku najkasneje do 20. t. m. Vpiše naj se, ako je bil že član(ica), organiziran in kje, odnosno ali je novinec. — Blagajnik razpošilja te dni vsem članom dolžnikom za l. 1924. položnice z naznačenimi dolžnimi zneski. Kdor ne poravnava vsega dolga do konca tega meseca, se črta iz imenika članstva in se mu brezpogojno ustavi listi. Storitve svojo dolžnost, da ne bo reklamacij in nereda v prejemanju listov.

— OPOZORILO »ZVONČKARJEM«. Vse naše pridne nabiralce naročnikov »Zvončka« opozarjamo, da imamo še več sto izvodov letošnje 1. in 2. številke »Zvončka«. Prosimo vljudno, pridobite nam na vsaki šoli vsaj še enega naročnika, pa bo naklada razprodana. Hitite z agitacijo in naročili, da razprodamo še teh par sto izvodov pred izdajo 3. in 4. številke.

Iz naše stanovske organizacije.

Vabila:

— KRŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo imelo svoj redni občni zbor v soboto, dne 24. januarja 1925 v risalnici meščanske šole v Krškem. Začetek ob 10. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odborovih funkcionarjev in računskih preglednikov. 2. Volitve. 3. Poročilo o seji širjega sosveta. 4. Predavanje tov. Angele Bavdkove o zgodovinskem pouku. 5. Predlogi in slučajnosti. Polnoštevilne in točne udeležbe pričakuje odbor.

— OBČNI ZBOR BELOKRANJSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA se vrši v soboto, dne 24. januarja 1925 ob 12. uri v Metliki s sledečim dnevnim redom: 1. Odobrenje zadnjega zapisnika. 2. Poročilo predsedstva. 3. Volitev odbora. 4. Volitev delegatov za učiteljsko oblastno in državno skupščino. 5. O risanju v 3., 4. in 5. šolskem letu — poročila tovariš Albin Čebular. 6. Slučajnosti. — NB: Udeležba je za vse člane obvezna! Kdor želi obedovati, naj to javi tovarišu Draže Črniku v Metliki. — Odbor.

Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.